

memorandum

van de Leuvense Derdewereldraad

Naar aanleiding van de
gemeenteraadsverkiezingen
van 14 oktober 2012

I	EEN <i>globale visie</i> EN HET ENGAGEMENT VAN EEN HELE PLOEG	3
2	DE <i>stedenband</i> : NA EEN VALSE START...	4
3	LEUVEN <i>FairTradeGemeente</i> : SAMEN AMBITIEUS BLIJVEN	5
4	LEUVEN <i>klimaatneutraal</i> : NA EEN GOEDE START...	6
5	<i>Communicatie, inspraak</i> EN <i>participatie</i> . MAG HET IETS MEER ZIJN?	8
6	LEUVEN: EEN <i>economie</i> OP MENSENMAAT?	10
7	EEN LOKAAL <i>vredesbeleid</i>	11
8	HET <i>budget</i> : GROEIPAD OF PROCESSIE VAN ECHTERNACH?	12

I EEN *globale visie* EN HET ENGAGEMENT VAN EEN HELE PLOEG

Meer dan ooit zijn de verscheidene beleidsdomeinen met elkaar verbonden. Een goed beleid rond ontwikkelingssamenwerking moet ook invloed hebben op andere beleidsdomeinen: een duurzaam aankoopbeleid, een ethisch financieel beleid, een sociaalgericht cultureel aanbod, een participatieve aanpak, een daadkrachtig klimaatbeleid, een economische politiek met visie...

Alles is met elkaar verbonden. Vandaar dat steden die kiezen voor een solidair en duurzaam beleid deze doelstellingen moeten opnemen in alle toepasselijke beleidsdomeinen. In onze vroegere memoranda spraken we over ontschotting; de muurtjes tussen de verschillende beleidsdomeinen dienden afgebroken te worden. Vandaag gaan we een stap verder en denken we dat een solidaire en duurzame aanpak integraal deel moet uitmaken van de hele beleidsnota. Die aanpak moet verweven zitten in het globale beleid en het uithangbord zijn van een ganse bestuursploeg.

Ook dat laatste is belangrijk. Het is goed dat we vandaag in Leuven beschikken over één schepen die zowel ontwik-

kelingssamenwerking als duurzame ontwikkeling tot zijn bevoegdheden kan rekenen. Toch blijft dit vandaag nog te zeer een zaak van die ene schepen - die een aantal gedurfde keuzes heeft gemaakt - en merken we minder dat er een hele bestuursploeg staat die deze thema's omarmt en opneemt in haar beleid. **Om succesvol te zijn moeten die thema's nochtans doorwegen in het globale beleid.**

Het nieuwe decreet betreffende planlastvermindering zorgt er trouwens voor dat lokale besturen vanaf 2014 verplicht zullen zijn **om die duurzame en solidaire beleidsopties meer transversaal toe te passen in alle beleidsdomeinen.** We denken dan ook dat het Leuvense stadsbestuur hierop kan anticiperen en veel meer nog dan vandaag gaan voor een globale visie en een engagement van een hele ploeg.

Tot slot moet het nieuwe bestuur ook oog hebben voor het huidige gebrek aan infrastructuur voor de Noord-Zuid en duurzaamheidsbewegingen. **De opening van een 'Solidariteitshuis' blijft daarom in dit memorandum opgenomen.**

2 DE *stedenband*: NA EEN VALSE START...

Tijdens de afgelopen bestuursperiode ging Leuven een nieuwe stedenband aan met het Surinaamse district Para. De Derdewereldraad is een voorstander van een dergelijke stedenband en was tevreden dat de stad werk maakte van de zoektocht naar een opvolger voor Nakuru.

Toen de keuze ging tussen de twee overblijvende kandidaat-steden Sédhiou en Para sprak de raad zich uit voor Sédhiou, in Senegal. We hadden slechts één stem in het kapittel en de schepen hakte na een *remise* in de procedure eigenhandig de knoop door ten voordele van Para.

We fronsten de wenkbrauwen. Para is immers geen stad maar een district, in een sterk gecentraliseerd land. Het is honderd maal groter dan Leuven maar er wonen slechts 20.000 mensen. Er is geen hoger onderwijs aanwezig. Het hele opzet was opgehangen aan één middenveldkoepel, geleid door een lokale Leuvenaar. Suriname behoort niet tot de prioritaire landen van de Belgische ontwikkelingssamenwerking... Eenmaal de knoop was doorgemaakt, wilden we de zaken echter graag vooruit zien gaan, al

blijft de interesse van de lidorganisaties van de Derdewereldraad voor Suriname en Para eerder beperkt.

Na de ondertekening van de stedenband werd het voor lange tijd stil rond Suriname. Nadat de omstreden Bouterse terug aan de macht kwam in het land, werd de districtscommissaris van Para vervangen en werd de samenwerking met de middenveldkoepel Para Force Suriname zelfs stop gezet.

De Derdewereldraad is nog steeds voorstander van een stedenband en vindt dat de stedenband met Para zeker een nieuwe kans verdient. We verlenen graag onze medewerking aan het project en hopen dat er een levendige band kan ontstaan tussen beide bevolkingen. **De stedenband blijft immers een erg interessant middel om de Leuvense bevolking te sensibiliseren en op zoek te gaan naar een breed draagvlak rond Noord-Zuidsolidariteit in onze stad.**

Het project voorzag hoe dan ook een evaluatiemoment in 2013. Ook voor de **Derde Wereldraad hangt de toekomst van het project af van deze evaluatie.**

3 LEUVEN *FairTrade-* *Gemeente:* SAMEN AMBITIEUS BLIJVEN

Sinds 2006 is Leuven een FairTradeGemeente. Dat betekent een belangrijke stap. De stad, het Leuvense middenveld, de zelfstandigen, de scholen... allemaal hebben ze een inspanning geleverd om van Leuven een FairTradeGemeente te maken.

Ook vandaag gebeurt er veel rond fair trade in onze stad. De stadsdiensten kiezen voor fairtrade. Veel verenigingen en scholen schakelen zich in. Er zijn vijf wereldwinkels. De wereldwinkel van Leuven centrum verhuist in het voorjaar van 2012 zelfs naar een fonkelnieuw pand in het hartje van de stad. Voorts huisvest Leuven ook het kantoor van Maya Honing. De groothandel Fair Trade Original bevindt zich in een aanpalende gemeente.

Jaarlijks vinden er tal van activiteiten plaats tijdens de Week van de Fair Trade. Zo is er de jaarlijkse boterhammenactie aan het station. In 2011 werd de Week voor het vierde jaar op rij afgesloten door een druk bijgewoonde Nacht van de Fair Trade. De stad Leuven biedt hierbij een goede ondersteuning. De scholenwerking

van Oxfam-Wereldwinkels bereikt jaarlijks meer dan duizend Leuvense scholieren, met educatieve activiteiten rond fair trade.

De Leuvense Deredewereldraad vraagt dat de stad haar voorbeeldfunctie op het vlak van fair trade en duurzaamheid blijft voortzetten. De stad én de ngo's moeten samen waakzaam blijven en een nieuwe dynamiek trachten te ontwikkelen om fair trade en duurzame producten verder te verspreiden en te promoten in onze stad. Samen ambitieus blijven, is de doelstelling.

4 LEUVEN *klimaatneutraal:* NA EEN GOEDE START...

Het onrechtvaardige aan de klimaatverandering is dat ze in overgrote mate veroorzaakt werd en wordt door de geïndustrialiseerde landen in het Noorden, maar de zwaarste gevolgen heeft in de ontwikkelingslanden in het Zuiden. Klimaatverandering eist nu al jaarlijks 250.000 mensenlevens. Daarom is een goed klimaatbeleid essentieel verbonden met een goed ontwikkelingsbeleid.

Door het uitblijven van een internationaal bindend klimaatverdrag, komen steeds meer lokale overheden in actie. Dat is erg positief. Tijdens de laatste periode van de legislatuur zette het uittreidend bestuur in Leuven enkele zeer belangrijke stappen. Tijdens het voorjaar van 2011 ondertekende Leuven eerst het 'burgemeestersconvenant'. Dit convenant bepaalt dat steden de Europese doelstelling van 20 procent vermindering van de CO₂-uitstoot tegen 2020 ook lokaal aanhouden of overtreffen.

Daarna ging Leuven nog een stapje verder door een verklaring te ondertekenen die stelt dat de stad klimaatneutraal zal zijn in 2030. Dat is een verregaand

engagement, waar het stadsbestuur alle lof voor verdient.

Tegelijkertijd moet het werk nog gebeuren. In 2012 zal er een proces plaatsvinden met allerhande werkgroepen, dat moet uitmonden in een *roadmap naar klimaatneutraliteit*. Vanaf 2013 zullen de ambities moeten omgezet worden in beleid.

De Leuvense ontwikkelingsorganisaties willen een actieve rol spelen in het tot stand komen van de roadmap en zullen het hele proces aan een democratische toets onderwerpen. Inspraak en participatie zijn onontbeerlijk om een breed draagvlak in de stad op de been te brengen.

De Leuvense Deredewereldraad zal ook nauwlettend de uitvoering van de maatregelen in het oog houden.

Uiteraard is klimaatbeleid domeinoverschrijdend. Een goed klimaatbeleid zal echter ook invloed hebben op beleid rond ontwikkelingssamenwerking:

- Er moet aandacht zijn voor het klimaat als criterium bij het ondersteunen van projecten.
- Er moet een bewust reisbeleid worden gevoerd, waarbij vliegreizen tot een minimum beperkt worden.
- De stad kan kiezen voor ethisch bankieren, waarbij investeringen in hernieuwbare energie in de plaats komen van investeringen in fossiele brandstofprojecten.
- Ook in de stedenband moet het klimaatthema een rol spelen.

5 *Communicatie, inspraak EN participatie.*

MAG HET IETS MEER ZIJN?

Ontwikkelingssamenwerking is bij uitstek een thema dat staat of valt met een goede communicatie. Elke ngo heeft jaarlijks een campagne nodig, waarmee de harten van de mensen veroverd worden en het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking groeit. **Ook voor een stedelijk ontwikkelingsbeleid is communicatie naar de inwoners erg belangrijk om een draagvlak te creëren.**

Er zijn zeker momenten waarop er overtuigend rond het Zuiden 'gecommuniceerd' wordt vanuit de stad Leuven. Alle inspanningen die het stadsbestuur doet om van het Wereldfeest een jaarlijkse hoogdag van de Noord-Zuidsolidariteit in onze stad te maken zijn bijzonder positief. Het Wereldfeest is het resultaat van een samenwerking tussen de Leuvense Derdewereldraad, de Noord-Zuidwerking van de stad Leuven en 30CC. Het biedt aan duizenden stadsgenoten jaarlijks de kans om in contact te komen met tal van ontwikkelingsorganisaties, multiculturele verenigingen, culturele en culinaire fenomenen uit de hele wereld, alsook met

wereldmuziek van de bovenste plank. Het Wereldfeest heeft zo een unieke plek veroverd in het Leuvense sociaal culturele landschap.

Tegelijkertijd kan de communicatie soms ook sterker, zeker als je het vergelijkt met de manier waarop er over andere thema's gecommuniceerd wordt (met als paradepaardje de Mozaïek, rond stadsvernieuwing in Leuven). Communiceren kan via publicaties en lokale bladen, maar net zo goed via de lokale cultuurinstellingen, de bibliotheken, de jeugddienst, de academie, de publieke ruimte. **We denken dat er hier heel wat ruimte is om de Noord-Zuidverhoudingen nog meer aan bod te laten komen en dus meer te doen aan sensibilisering en informatieverspreiding rond het Zuiden.**

PARTICIPATIE

Een bestuur dat een draagvlak wil creëren rond ontwikkelingssamenwerking vormt best een goede tandem met het middenveld. Ieder heeft zijn rol, maar door een goed samenspel tussen ontwik-

kelingsorganisaties en het lokale bestuur, kan je allicht de beste resultaten boeken.

De Noord-Zuidwerking van de stad Leuven neemt die rol vaak wel op. Bij de 11.11.11-campagne, de Week van de Fair Trade of andere belangrijke campagnemomenten wordt er vaak nuttige ondersteuning geboden door de Noord-Zuiddienst.

Regelmatig overleg tussen vertegenwoordigers van de Derdewereldraad en de bevoegde schepen vinden we erg wenselijk, ook voor de komende bestuursperiode.

6 LEUVEN: EEN *economie* OP MENSENMAAT?

De bankencrisis die sinds 2008 woekert, drukt ons met de neus op de feiten: de samenleving als geheel is niet gebaat bij private instellingen die kiezen voor vlugge woekerwinsten. Het gokgedrag van de bankiers zadelde ons op met een diepgaande economische crisis die nu ook vele andere sectoren raakt.

In het memorandum van 2006 vroegen we aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen in Leuven. Meer bepaald vroegen we de uitwerking van een gedragscode voor ondernemingen gevestigd in Leuven, die hen zou aansporen om een sociale, duurzame en Zuid-gerichte bedrijfsvoering te volgen. Daarnaast vroegen we ook dat de stad zou kiezen voor ethisch en duurzaam bankieren.

Op geen van beide punten werd er een substantiële vooruitgang geboekt. Het huiswerk is blijven liggen en moet nu, in een veel dringendere economische context, terug opgepikt worden.

7 EEN LOKAAL *vredesbeleid*

Vrede waarmaken in een gemeente kan op vele beleidsdomeinen : veiligheid, integratie van asielzoekers en vreemdelingen, werken aan een verdraagzame samenleving, een duurzaam sociaal, economisch en ecologisch beleid, voorkomen van geweld, respect voor mensen - rechten en gendergelijkheid, democratische participatie, open communicatie, doordachte ontwikkelingssamenwerking en internationale solidariteit.

DE VREDESTHEMATIEK LEEFT IN LEUVEN.

Sinds 2002 wordt op 11 november de Onbekende Oorlogsvrouw herdacht. De burgemeester sloot zich in 2005 aan bij de Mayors for Peace die streven naar een kernwapenvrije wereld. Op 30 augustus 2010 werd Leuven een Vredesgemeente. Veel energie werd gestopt in de uitbouw van de wijkwerking. Toch kan het stadsbestuur nog meer betrokkenheid tonen bij de vredesproblematiek door het ondersteunen van initiatieven van vredesorganisaties, door aanwezigheid bij vredesmanifestaties, door aankondiging van vredesactiviteiten in de gemeentelijke infobladen.

De Derdewereldraad vraagt het stimuleren van kansen voor vredesopvoeding,

bewustmaking rond geweldpreventie en conflictoplossing in het onderwijs, het jeugdwerk, de sociale sector.

Mogelijk kunnen hiervoor financiële middelen worden voorzien, bijvoorbeeld voor *peer mediation* en tegen pesten.

De Derdewereldraad vraagt dat de overheid bij aanwerving en opleiding van stadspersoneel aandacht besteedt aan bekwaamheid tot conflictpreventie, zodat zij hun taak op de best mogelijke manier kunnen vervullen zonder vooroordelen, rekening houdend met interculturele verschillen.

De Derdewereldraad vraagt meer zichtbaarheid van vredeswerkingen in de publieke ruimte. Het initiatief Sint - Michielskerk Vredeskerk en de Vlaamse Vredesweek verdienen de nodige aandacht en ondersteuning. Leuven zou een vredesbos kunnen aanleggen, een ruimte voorzien voor aankondiging van alle vredesinitiatieven, straten namen geven van mensen die zich inzetten voor vrede.

Tot slot vragen we een **samenwerking met het toekomstige stadsbestuur rond de herdenking van Wereldoorlog I in 2014.**

8 HET *budget*: GROEIPAD OF PROCESSIE VAN ECHTERNACH?

De beleidsnota van de uittredende coalitie sprak zich uit voor een 'groeipad' op het gebied van het budget voor ontwikkelingssamenwerking en voor een eigen norm los van de symbolische 0,7%.

WAT IS DAARVAN IN HUIS GEKOMEN?

Vooreerst blijft de Derdewereldraad vasthouden aan de symbolische 0,7% van de gewone uitgaven. Daarover verschillen we van mening met het bestuur, dat –geruggesteund door de VVSG- stelt dat deze norm vooral van toepassing moet zijn op de federale en Vlaamse overheid en zich dus uitspreekt voor een 'andere norm' en een 'groeipad'.

De bestuursploeg heeft daar in feite niet echt werk van gemaakt. Beide –de andere norm en het groeipad- dienden immers na het aantreden van de coalitie te worden bepaald en vastgelegd. Van een duidelijke norm lijkt er vandaag nog steeds geen sprake en van een groeipad zou je verwachten dat het... groeit.

Het budget voor ontwikkelings- samenwerking heeft van 2006 tot 2011 gefluctueerd. Het is gedaald, terug gestegen en weer gedaald. In 2006 gaf

Leuven 1,94 euro per inwoner uit aan ontwikkelingssamenwerking, in 2011 was dat 1,65 euro per inwoner. Dat is een daling van bijna negen procent.

Vooraf de feitelijke halvering van het personeelsbestand van de Noord- Zuidwerking van de stad Leuven springt daarbij in het oog en is een verontrustende evolutie (al wordt die wel ten dele gecompenseerd door de halftijdse kracht voor het Wereldfeest).

De Leuvense Derdewereldraad vraagt daarom dat de stad Leuven minimaal het budget voor ontwikkelingssamenwerking niet afbouwt.

Bovendien vraagt de raad dat een financiële norm voor het budget ontwikkelingssamenwerking van de stad Leuven binnen een jaar na het aantreden van de nieuwe beleidsploeg is vastgelegd (1 januari 2014) en dat een groeipad wordt afgesproken en in de budgetten wordt voorzien, om die norm te bereiken tegen het einde van de legislatuur.

“WE WILLEN ONZE STEM LATEN HOREN, SAMEN ZIJN WE DE NOORD - ZUIDBEWEGING”

Het memorandum werd opgesteld in de schoot van de Derdewereldraad. In de raad werd afgesproken om het voorbeeld van Grossen in andere steden en gemeenten te volgen.

Onder het motto “We willen onze stem laten horen, samen zijn we de Noord - Zuid-beweging” werden de verschillende organisaties uit het Leuvense middenveld met een werking rond de Noord - Zuid - en de vredesproblematiek gevraagd het memorandum mee te onderschrijven.

Zij die al uitdrukkelijk en schriftelijk hun akkoord aan het memorandum gaven worden hier alfabetisch vermeld*.

Organisaties met lokale werking in Leuven rond de Noord - Zuid- en de vredesproblematiek die het memorandum hebben onderschreven.

Afrika Filmfestival

Lodreef 52, 3010 Kessel - Lo ~ Leuven

Bana Leuven vzw

Willem Coosemansstraat 45, 3010 Kessel - Lo
~ Leuven

Belgische Coalitie ‘Stop uraniumwapens!’

p/a Lieve De Kinder, C. Meunierstraat 62,
3000 Leuven

Broederlijk Delen regio Leuven

p/a Parkstraat 108 / 43, 3000 Leuven

CATAPA - Leuven

p/a Kon. Maria Hendrikaplein 5 - 6, 9000
Gent

CDI - Bwamanda vzw

Geldenaaksebaan 322 bus 2, 3001 Heverlee ~
Leuven

Climaxi - vzw

Schoolbergenstraat 20, 3010 Kessel ~ Lo,
Leuven

Djapo vzw

Vital Decosterstraat 2, 3000 Leuven

Intal - Leuven

p/a Windmolenstraat 44, 3000 Leuven

LAP - Leuvense Actiegroep Palestina

p/a Parijsstraat 56, 3000 Leuven

LeCoTo - Leuven

p/a Windmolenstraat 44, 3000 Leuven

Masereelfonds Leuven,

Karel Schuurmansstraat 28, 3010 Kessel ~ Lo,
Leuven

Miel Maya Honing vzw

Valkerijgang 26, 3000 Leuven

MikumiKids vzw

Hoge - Berglaan 15, 3012 Wilsele ~ Leuven

Noord - Zuidstudenten

p/a Parijsstraat 56 , 3000 Leuven

Oxfam Wereldwinkel Heverlee vzw

Naamssesteenweg 133, 3001 Heverlee ~ Leuven

Oxfam Wereldwinkel Leuven vzw

Parijsstraat 56, 3000 Leuven

Oxfam Wereldwinkels Regio Leuven

Leuvensestraat 38, 3010 Kessel - Lo ~ Leuven

Oxfam Wereldwinkel Kessel – Lo vzw

Leuvensestraat 38, 3010 Kessel - Lo ~ Leuven

Oxfam Wereldwinkel Wilsele vzw

Mechelsesteenweg 19, 3012 Wilsele ~ Leuven

Pax Christi Leuven

p/a Maria Donvil, Sint – Jansbergsesteenweg
83, 3001 Heverlee ~ Leuven

**Plan België – Regionale Werkgroep
Leuven**

p/a Elke Hombroeckx, Wilselsesteenweg 244,
3010 Kessel - Lo ~ Leuven

**Vrouwen in 't Zwart – Feministische
Vredesbeweging**

Vismarkt 8, 3000 Leuven

Wereldgroep Filosofenfontein

p/a Alfons Van Daele, Huttelaan 22, 3001
Heverlee ~ Leuven

Wereldsolidariteit Leuven

Martelarenlaan 9, 3010 Kessel - Lo ~ Leuven

II.II.II wijkvrijwilligers Leuven

p/a Maria Donvil, Sint – Jansbergsesteenweg
83, 3001 Heverlee ~ Leuven

* Sommige van de aangeschreven organisaties hebben laten weten dat ze hun achterban nog niet hebben kunnen raadplegen. Eind juni wordt de lijst van ondertekenaars definitief afgesloten en wordt de volledige lijst gepubliceerd.

De Leuvense Derdewereldraad werd opgericht in 1982 en telt een vijftiengestig stemgerechtigde leden. De meesten vertegenwoordigen een Leuvense organisatie, maar ook individuen zijn er welkom.

Het is een feitelijke vereniging die tweemaandelijks vergadert.

Het is een adviesraad die advies geeft onder meer op het gebied van het convenant gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking van de stad Leuven met de Vlaamse overheid.

De raad wil op lokaal vlak ook bijdragen aan de drie grote opdrachten van de II.II.II - Koepelbeweging: informeren, sensibiliseren en mobiliseren. Hij wil opkomen tegen structureel onrecht en ongelijkheid en ijveren voor fundamentele veranderingen in de wereld.

In zijn schoot ontstonden o.a. het jaarlijkse Leuvense Wereldfeest, het Afrika Film-festival, de Leuvense II.II.II-actie, LeCoTo (Leuvense Comité tegen de Oorlog) en Leuven - Zuid (samenwerkingsverband dat maandelijks een vormingsavond rond een actueel thema verzorgt).

Zijn werking is gebaseerd op vrijwillige inzet en kan rekenen op de financiële en logistieke steun van de stad en in het bijzonder op die van de Leuvense Noord-Zuidwerking.

VOOR CONTACT MET DE LEUVENSE DERDEWERELDRAAD:

☛ Ward Geens, voorzitter,

Watermolenstraat 22, 3018 Wijgmaal, 0478 56 00 90, edward.geens@skynet.be

☛ Maria Donvil, ondervoorzitter,

Sint - Jansbergsesteenweg 83, 3001 Heverlee, 016 20 03 74, maria.donvil@skynet.be

Verantwoordelijke uitgever: Piet Hendriks, Hannuutsesteenweg 414, 3401 Walshoutem

In 2000 en in 2006 bracht de Leuvense Derdewereldraad, de stedelijke adviesraad voor Noord-Zuidbeleid, een memorandum uit naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen.

Vandaag bouwen we voort op de aanbevelingen die we toen formuleerden. Met dit nieuwe memorandum willen we het beleid van de afgelopen zes jaar evalueren, maar ook een blik op de toekomst richten en nieuwe aanbevelingen formuleren voor de komende bestuursperiode.